

مقدمه

تاریخ روان شناسی

عوامل مؤثر در شکل گیری روان شناسی علمی

- روش عقلی
- روش اشراقی
- روش متعالیه
- روش تجربی

رابطه روان شناسی با فلسفه

روش شناسی

معنا و مفهوم علم النفس و معرفت نفس

- دلایل عقلی تجرد نفس
- شواهد تجربی تجرد نفس

نفس در فلسفه اسلامی

- آیات قرآنی که دلالت بر تجرد نفس انسانی دارد
- روایاتی که اشاره بر تجرد نفس انسان دارد

تَجَرُّد نفس

آغاز و پایان نفس

- نفس از نظر افلاطون، ارسطو و مشائیان
- نفس از نظر مادی گرایان (ماتریالیست ها)، متکلمان، محدثان، طباعیه و دهریه
- نفس از نظر اهل تناسخ
- نفس از نظر ملاصدرا و اهالی مکتب حکمت متعالیه

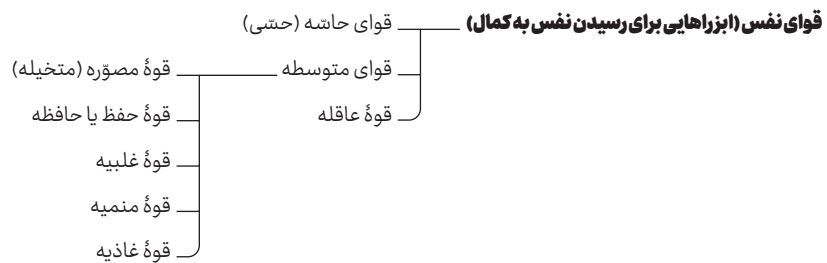
ابزار ادراک از نظر فلاسفه

- ابزار حسی
- ابزار خیالی
- ابزار وهمی
- ابزار عقلی
- ابزار قلبی

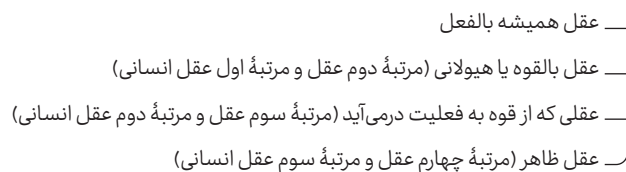
نیم نگاهی به منطق

- تساوی
- تباین
- عموم و خصوص مطلق
- عموم و خصوص من وجه

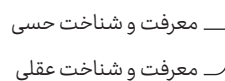
تعریف نفس، بقا و کمال آن

تقسیم عقل

معرفت و شناخت

خواب و رؤیا

اندوه و درمان آن

سعادت

تقسیم‌بندی علوم

تعریف نفس

آغاز و پایان نفس (حادث یا قدیم، باقی یا فانی)

قوای نفس

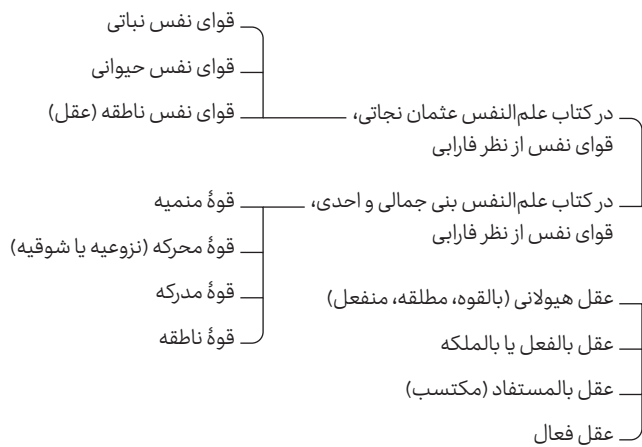
مراتب عقل نظری

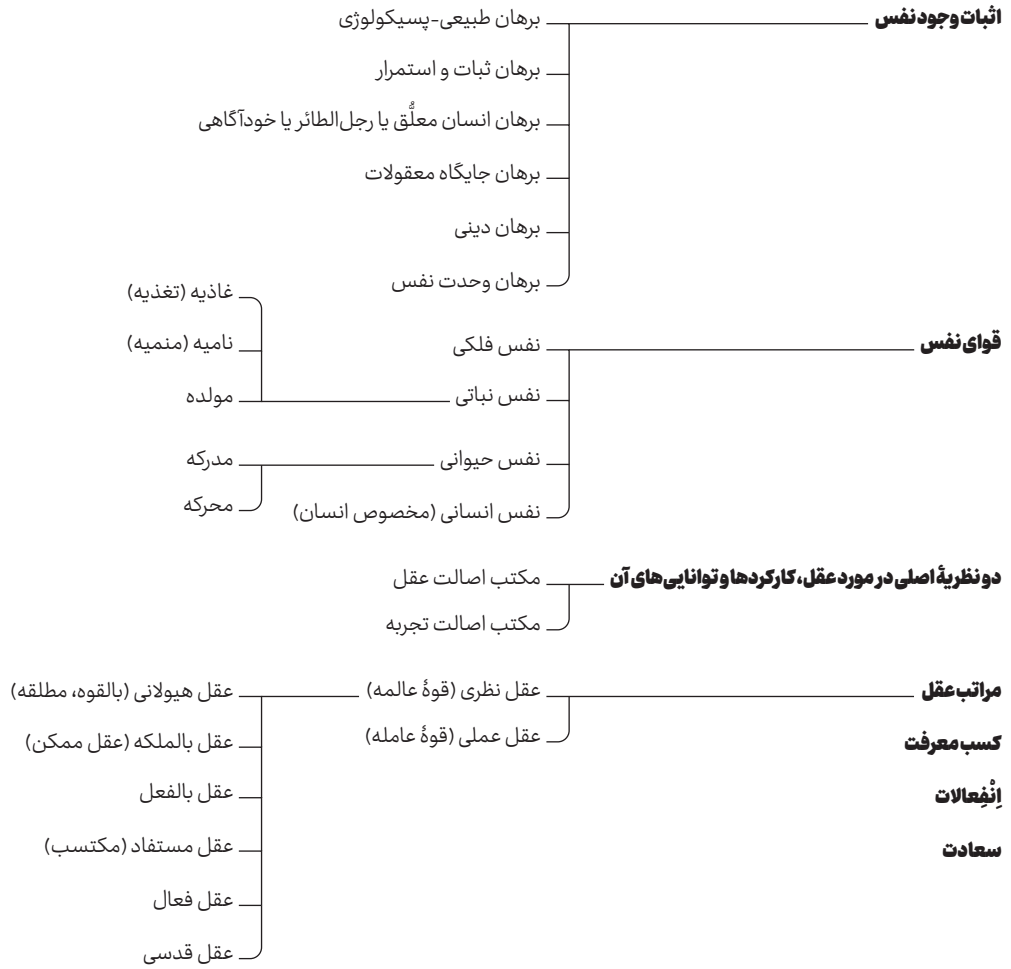
معرفت و اشراق

سعادت انسان

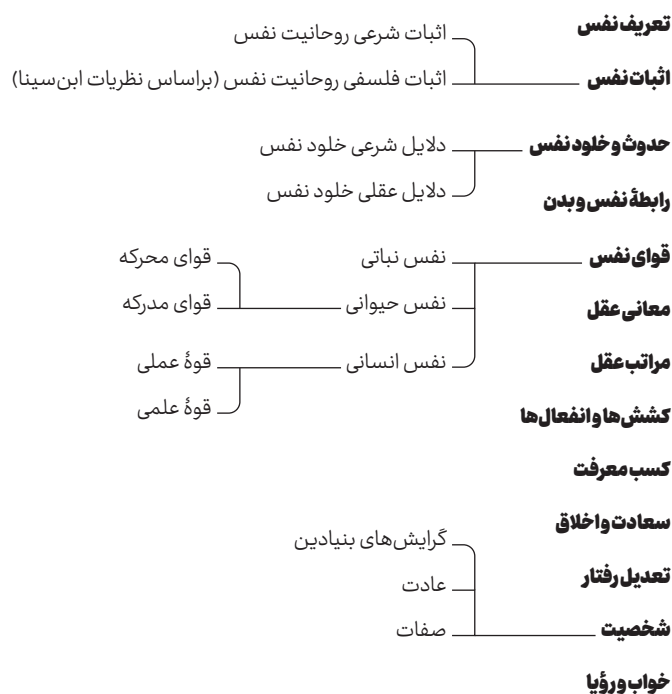
خواب‌ها و علل آن‌ها

وحی

روان‌شناسی از منظر غزالی

مقدمه

مبانی فلسفه اشراق

- علم حصولی
- علم حضوری

تعریف نفس

معرفت و کمال اشراقی

طبقه بندی حکما

عالم اشباح یا اقلیم هشتم

تعلیم و تربیت

انسان شناسی

زیبایی شناسی

اخلاق

- نزدیکی به کمال مطلق
- شهود و رشد ادراک شهودی
- صفای باطن
- تقویت اندیشه و پرورش فکر

اهداف تعلیم و تربیت

اصول تعلیم و تربیت

- غفلت گریزی
- خودشناسی
- صبر
- کرامت نفس

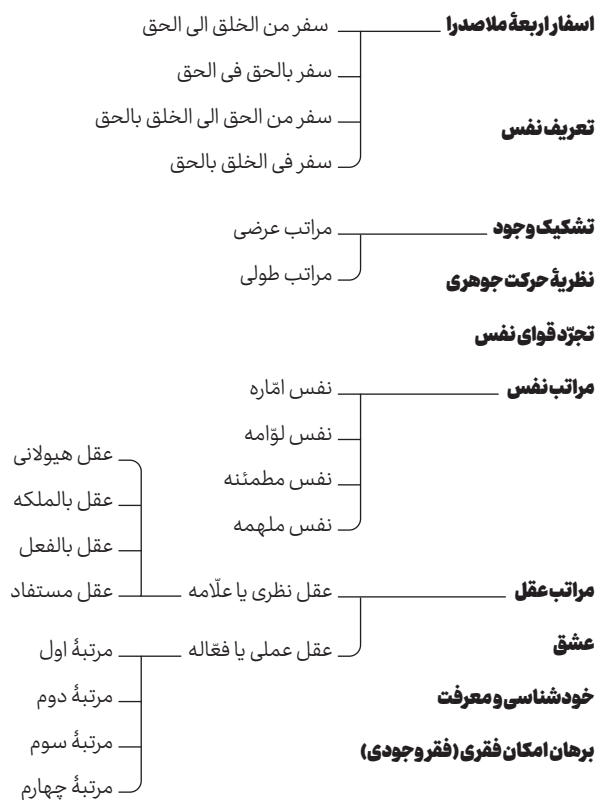
روش های تعلیم و تربیت

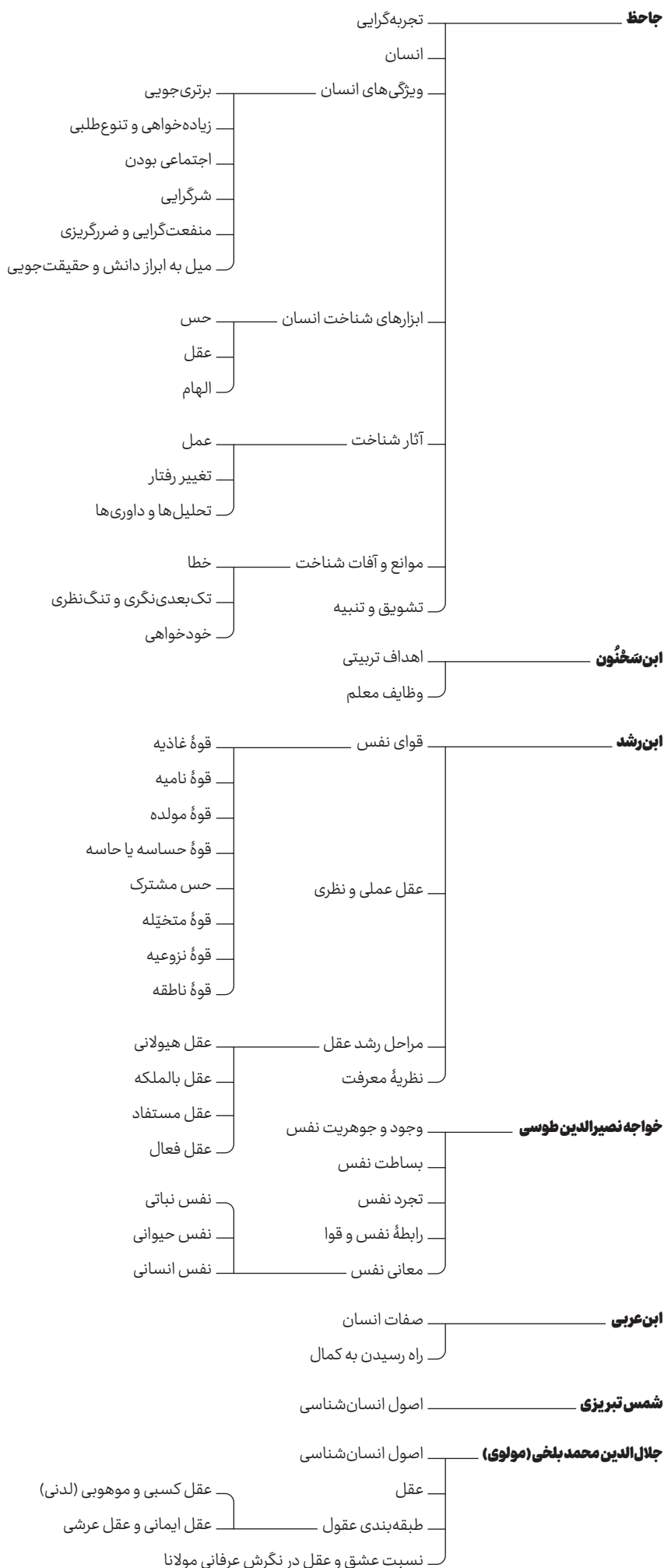
شناخت های انسان

- شناخت فطری
- شناخت حسی
- شناخت خیالی
- شناخت عقلی
- شناخت شهودی

ارزش های اخلاقی

- ارزش های فردی
- ارزش های اجتماعی

نظریات فلاسفه اسلامی

نظریه دوگانگی نفس و بدن

نظریه توازی تن و روان

نظریه نمودزائد

نظریه سلوک و رفتار (رفتارگرایی)

نظریه حیاتی

نظریه اجتماعی

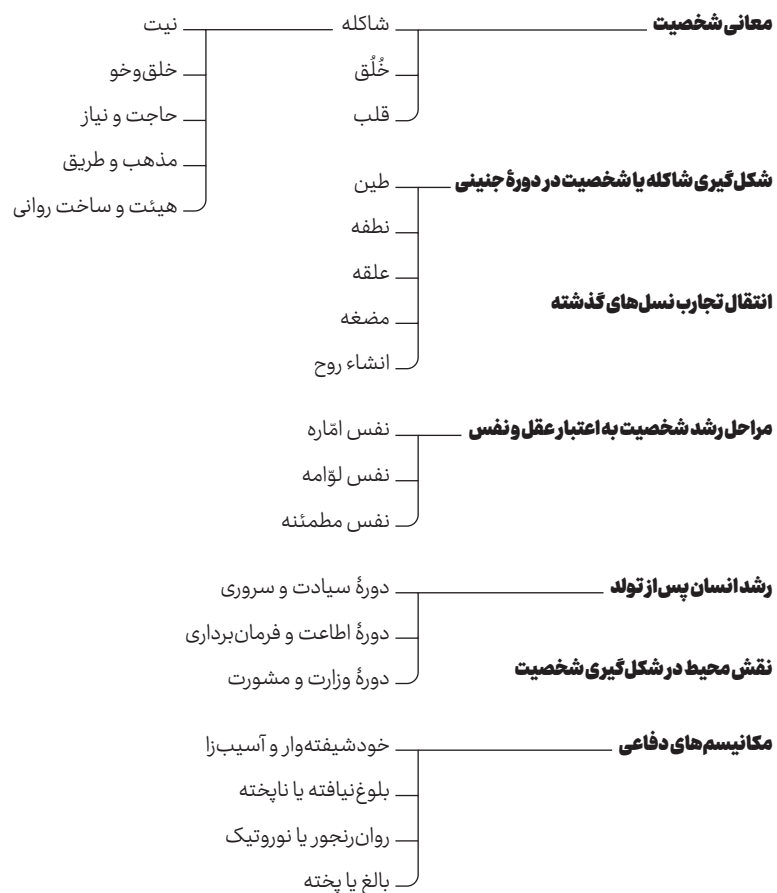
تعاریف هوش

- رایینسون
- ترمن
- ویو
- وکسلر

عوامل مؤثر در هوش

رابطه هوش و عقل

- محیط
- نژاد
- جنس
- سن

تعریف سازمان‌دهی

مراحل سازمان‌دهی

محیط چیست؟

جذب

هضم

انطباق

معانی نفس

- نفس به معنای روح، جان و حیات حیوانی
- نفس به معنای روان یا نفس انسانی
- نفس به معنای شخصیت شکل یافته و متعادل یا شخص انسانی
- نفس به معنای وجدان، خودآگاهی، شعور، منش انسانی
- نفس به معنای اصل ثابت انسانی، خودآگاهی، روان انسان
- نفس به معنای نفس حیوانی، نفس تعالی نیافته، تمایلات، غرایز، هوا، خواهش ها و شهوات نفسانی
- نفس به معنای ذات و اصل هرچیز
- نفس به معنای قلب، باطن و درون انسان
- نفس به معنای اصل و بن انسان، بشر اولی، انسان ابوالبشر
- نفس به معنای علم
- نفس به معنای ذات خداوند
- نفس به معنای عقوبت و عذاب الهی
- نفس به معنای حقیقت وجود
- نفس به معنای انسان

انواع نفس و قوای آن از نظر امیرالمؤمنین علیه السلام

هوای نفس

راه های پیدایش سازمان دهی اکتسابی

- افزاینده و تکامل
- تغییر مسیر
- تغییر قالب ها
- حفظ قالب ها

معنای لغوی اول: درک کردن، معرفت و فهمیدن آگاهانه

معنای لغوی دوم: بند، بازداری، بستن، نگاه داشتن

معنای عرفی: نیروی تشخیص‌دهنده سود و زیان و خوب و بد

به معنای عقل نظری: قوه‌ای که توسط آن به حقیقت اشیا آگاهی می‌یابیم

به معنای نیروی درک‌کننده حقایق، چه به صورت نظری و چه عملی

به معنای نیروی هدایت‌کننده بدن و کمالات

به معنای عقل در علم اخلاق

به معنای فلسفی

به معنای مجرد تام (موجود کاملاً غیرمادی)

معنای کلامی عقل

رابطه ذکر خدا (یاد خدا) و عقل نظری و عملی

نتیجه‌گیری

آثار و نشانه‌های عقل در انسان

تفاوت عقلی بین زن و مرد

افعال عقل

شعور

فقه

فکر

تذکر

بصیرت

درایت

مراتب و درجات عقل از نظر ترمذی

عقل فطری

عقل حجت

عقل تجربی

عقل موهوبی

اصول حسی خارجی

اصول اعتباری

اصول طبیعی-حقیقی-عقلی

خودآگاهی

قضاوت

دو ویژگی مهم عقل

عقل طبیعی، طبیعی، مطبوع، فطری

عقل اکتسابی، تجربی، مسموع، محیطی

اطاعت از هوای نفس در مقابل عقل (هوی پرستی)

حب دنیا

تکبر (کبر)

تعصب و لجاجت

جهل و غفلت

نفاق

تقلید کورکورانه

دل بستن به آرزوهای دور و دراز دنیایی

عقل از نظر اکتسابی یا غیراکتسابی بودن

ناخودآگاه همگانی و مفاهیم کهن

جهان درون و جهان بیرون

سازمان دهی معقول

رابطه خودآگاهی و یادگیری

خودآگاهی، یادآوری و فراموشی

رشد عقل

حد نهایی رشد عقل

عوامل بازدارنده رشد عقل

نیروهای عقل و جهل

صفات و کیفیات روحی

گناهان

دروغ، افتراء و غیبت

عوامل بیرونی (محیط نابالغ از لحاظ عقلانی)

رهبران فاسد و گمراه

دوستان گمراه

تبلیغات و محیط

- روح نفخه‌ای
- روح تاییدی
- امر ربوبی

سیر تحول مفهوم غریزه در روان‌شناسی کلاسیک

غریزه در متون اسلامی

فطرت

تفاوت طبع، غریزه و فطرت

- صبغت
- عهد و پیمان
- حنیفیت

اثبات فطرت

- دلیل فلسفی
- دلائل شهودی
- علم حضوری به خداوند
- میل به کمال

ویژگی‌های فطرت

- شناخت‌های فطری (ویژگی‌های شناختی)
- خواسته‌ها و گرایش‌های فطری (ویژگی‌های عاطفی)

دانش تصویری و غیرتصویری

دانش غریزی و فطری

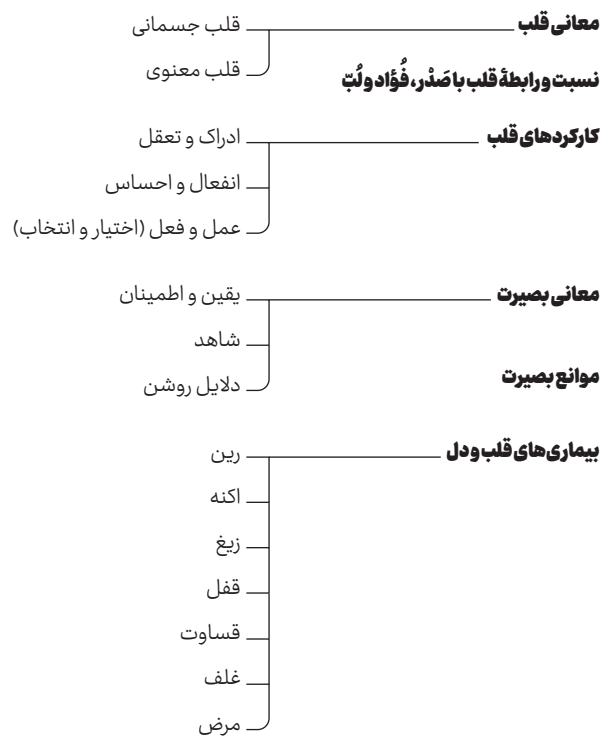
- محیط نامناسب
- بیان نادرست مفاهیم دین
- آلودگی روح انسان به گناه

موانع شکوفایی فطرت

- فطرت و عبودیت
- فطرت و فراگیری دعوت
- فطرت و وحدت ادیان
- فطرت و خاتمیت
- فطرت و جاودانگی اصول اخلاقی
- فطرت و تکامل انسانی
- فطرت و تربیت
- فطرت و اصالت فرد و جامعه
- فطرت و تکامل تاریخ
- فطرت و ازخودبیگانگی

آثار فطرت

- درون دینی
- برون دینی

جبر یا اختیار

اصالت جمع یا اصالت فرد؟

دلایل منکران اختیار

- مشیت الهی
- علم خدا
- ملائکه و شیاطین
- نظام حکومتی
- فرهنگ اجتماعی
- اشخاص برجسته اجتماعی
- نظام خانواده
- توارث

